

EETTISEN ELÄINKAUPAN SERTIFIKAATTI		versio 6		sivu 1/9	
laatija	tark.	hyv.	<i>edell.ohjeet</i> 18.10.2012 4.5.2013 17.1.2016 7.12.2016 9.1.2018	<i>pvm</i> 24. 7.2020	
asiakirja EESP			koodi HN9		
KULTAHAMSTERIN (<i>Mesocricetus auratus</i>) PITOVAATIMUKSET, HOITO JA KÄSITTELY					
<i>Jakelu</i> jakelulistan mukaan					

OHJEEN TARKOITUS

Tässä ohjeessa kuvataan kultahamsterin (*Mesocricetus auratus*) pitovaatimukset ja hoito eläinkaupassa. Lajia kutsutaan lemmikkiharrastajapiireissä myös nimillä syyrianhamsteri ja syyrialainen hamsteri.

MUUT TÄHÄN OHJEESEEN LIITTYVÄT OHJEET

M4 Laatukäsikirjan, menettelyohjeiden ja hoito-ohjeiden jakelu ja lukuoikeudet sekä M7 Laatudokumenttien arkistointi ja hävitys.

Seuraavat yleisohjeet: ”Pikkunisäkkäiden yleisohje”, ”Sairauden oireiden tunnistaminen ja hoitoon toimittaminen”, ”Eläinten kuljettaminen”, ”Alaikäisen ostajan lomake” sekä asiakasohjeet ”Kultahamsterin hoito”, ”Pienlemmikit ja lapset” ja ”Eläimen ottamista harkitseville”.

YLEISTÄ

Ohje on tarkoitettu eläinten lyhytaikaiseen säilytykseen eläinkaupassa siten, että niiden hyvinvointi tulee turvatuksi. Lyhytaikaisella säilytyksellä tarkoitetaan alle kahden kuukauden säilytysaikaa.

Mikäli eläimiä säilytetään eläinkaupassa pitempiä aikoja, esimerkiksi siitoseläiminä tai koska niitä ei saada myydyksi, noudatetaan asiakasohjetta ”Kultahamsterin hoito”.

Eläinkaupassa lemmikkeinä pidettävien eläinten, joita ei ole tarkoitettu myyntiin, hoito- ja pitovaatimukset noudattavat asiakasohjetta ”Kultahamsterin hoito”.

Väliaikaisesti eläimiä voidaan säilyttää myös tilavaatimukset alittavalla tavalla, kuitenkin siten että eläimen hyvinvointi ei vaarannu eikä säilytys ole eläinsuojelulain ja -asetuksen vastaista. Väliaikaisella säilytyksellä tarkoitetaan korkeintaan viikon mittaista aikaa.

Eläinten yleiskunto tulee tarkistaa päivittäin, myös viikonloppuisin. Lisäksi on varmistettava että eläimillä on jatkuvasti riittävästi ruokaa ja juomaa.

Eläinkaupan henkilökunnan tulee tunnistaa nisäkkäiden yleisohjeessa ”Sairauden oireiden tunnistaminen ja hoitoon toimittaminen” esitetyt sairauden tai huonovointisuuden merkit ja osata toimia niiden perusteella.

ELINIKÄ JA AIKUISKOKO

Kultahamsterin keskimääräinen elinikä on noin 2 vuotta, ja eliniän normaali vaihteluväli on noin 1,5 - 3 vuotta.

Täysikasvuinen kultahamsteri painaa noin 100-150 grammaa. Näyttelyitä varten kasvatetut yksilöt saattavat painaa jopa 200 grammaa.

OLOSUHDEVAATIMUKSET

Huoneenlämpö 20-23 °C. Lämpötila ei saa koskaan nousta korkeammaksi kuin 27 °C, koska hamsteri saa herkästi lämpöhalvauksen tätä korkeammassa lämpötilassa.

Huoneilman suhteellinen kosteus 45-65 %.

Valo-hämärärytmi 12/12 - 10/14 h.

Hamsterilla tulee olla niin paljon tilaa, että se voi ojentautua suoraksi, kurkottaa suorana ylöspäin sekä liikkua normaalisti. Kultahamsteri on eläin, jolle asumuksen pinta-ala on korkeutta tärkeämpi. Kultahamsteri kuitenkin käyttää useampaa kerrosta, jos sille tarjotaan sopiva luiska, jota pitkin kiivetä ylemmälle tasolle. Hamsteri tarvitsee runsaasti tilaa voidakseen liikkua ja käyttäytyä normaalisti. Lisäksi riittävä mahdollisuus liikkua suojaa hamsteria suolisto-ongelmilta.

Hamsterilla tulee olla pesälaatikko tai muita suojapaikkoja, jonne se voi vetäytyä lepäämään. Pesälaatikko ei saa viedä enempää kuin 1/3 häkin pohjan pinta-alasta.

Kultahamsteri on erakko, jota ei saa pitää ryhmässä.

Kultahamsterille sopiva asumus on lasinen terraario, jonka kansi on mieluiten verkkoa. Myös reikäpelti käy, kunhan ilmanvaihto pysyy riittävänä. Kannen on oltava niin painava, ettei hamsteri hypätessään pääse livahtamaan sen alta. Terraario voi myös olla sivusta avattava liukuovellinen.

Kultahamsteria voidaan pitää myös häkissä, jonka pinnaväli on korkeintaan 7 mm.

Häkin tai terraarion pohjan vähimmäispinta-ala 0,24 m² (esim. 60 x 40 cm). Korkeuden tulee olla vähintään 30 cm. Pohjapinta-alasta voidaan kompensoida 10 % (0,024 m²) yhdellä tai kahdella kiipeilytasolla. Tasojen yhteenlasketun pinta-alan tulee olla vähintään 20 % vähimmäispinta-alasta (0,048 m²). Asumuksen korkeuden tulee tällöin olla 1,5 kertaa vähimmäiskorkeus (45 cm).

Asumuksessa tulee olla suojapaikkoja, esimerkiksi pesälaatikko tai matala katos ja lisäksi liikkumatilaa. Pesälaatikko ei saa viedä enempää kuin 1/3 asumuksen pohjan pinta-alasta. Pesälaatikon tai katoksen katon tulee olla tasainen ja niin tukeva, että se kestää hamsterin painon.

Suojapaikkojen lisäksi hamsterille tulee tarjota virikkeitä, kuten jyrsimisoksia, kiipeilytaso, putkia tms. Jos virikkeet ovat muovia, on tarkkailtava, ettei hamsteri jyrsi niitä. Hamsteri saattaa saada jyrsiessään muovinpaloja elimistöönsä. Jos hamsteri jyrsii muovista virikettä, se on poistettava ja korvattava muusta materiaalista valmistetulla virikkeellä.

Jos juoksupyörää käytetään virikkeenä, sen tulee olla kiinteäseinäinen ja halkaisijaltaan vähintään 28 cm. Liian pienen juoksupyörän aiheuttamat virheasennot voivat vaurioittaa hamsterin selkärankaa.

Kultahamsterille tulee tarjota myös pesäntekotarvikkeita. Pesäntekotarvikkeiksi sopivat muun muassa heinä ja ns. ekokuitu talous- tai wc-paperisilppu. Pesän tekeminen lisää hamsterin turvallisuudentunnetta. Sulamaton pesävanu ei sovi pesäainekseksi, koska hamsteri saattaa saada sen syömisestä suolistotukoksen tai vanu voi takertua hamsterin poskipusseihin.

Hamsterilla tulee olla myös mahdollisuus kaivautua ja tehdä pesä kuivikkeisiin.

Nuoret hamsterit ovat vilkkaita ja hyppiviä. Niillä on oltava mahdollisuus liikuntaan, jotta niiden luusto ja lihaksisto kehittyisivät normaalisti. Tämän vuoksi häkissä/terraariossa on oltava riittävästi vapaata lattia- ja seinäpinta-alaa.

Häkin tai terraarion tulisi olla mieluiten edestä avattava, koska hamsteri vaistomaisesti säikkyy ylhäältä lähestyvää liikettä.

On suositeltavaa, että asiakkaat voivat tarkastella hamsterin häkkiä/terraariota vain yhdestä suunnasta.

Mikäli hamsterin asumuksena käytetään umpiseinäistä terraariota, sen ilmanvaihdon on oltava riittävä. Umpiseinäisessä, verkkokattoisessa asumuksessa ilmanvaihto voi olla heikko ja ammoniakkipitoisuus saattaa nousta nopeasti vahingollisen korkeaksi.

KUIVIKKEET

Kuivikkeeksi käy kutterinpuru, lehtipuuhaake tai muu pehmeä, pölyämätön ja imukykyinen kuivikemateriaali. Sahajauho ei sovellu kuivikkeeksi hienojakoisuutensa vuoksi. Hienojakoinen pöly voi tunkeutua hengitysteihin ja tukkia suun ja sieraimet.

Kuiviketta tulee olla niin paksulta, että hamsteri voi kaivautua siihen ja halutessaan tehdä pesän kuivikkeen sisään.

Kuivikkeet tulee vaihtaa niin usein, että eläimen terveydelle haitallinen ammoniakki ei ole ihmisen aistittavissa.

Kultahamsterin asumus puhdistetaan pääsääntöisesti vedellä, hajustettuja pesuaineita tulee välttää.

Kultahamsterilla voi pitää erillistä wc-astiaa, jota se yleensä oppii käyttämään.

RUOKINTA JA JUOTTO

Kultahamsteri on sekasyöjä, joka tarvitsee monipuolisesti sekä kasvi- että eläinkunnan tuotteita. Hamsteri syö lyhyin väliajoin. Tämän vuoksi sillä on oltava jatkuvasti saatavilla hyvälaatuista hamstereille tarkoitettua siemensekoitusta tai täysravintopellettejä joko ruokakupissa tai pesämökissä tms. varastossa. Lisäksi keräily ja hamstraaminen, joka on

hamsterille lajityypillistä toimintaa, edellyttää, että ruokaa on jatkuvasti saatavilla. Siemenseoksen lisäksi hamsterilla voi olla tarjolla jatkuvasti myös esimerkiksi jyvätankoja tai kuivaa leipää, jotka toimivat ravinnon lisäksi virikkeenä eläimelle.

Kaikilla hamstereilla on suuret poskipussit, joita ne käyttävät ruoan kuljettamiseen.

Kultahamsterin tulee saada muutaman kerran viikossa tuoretta ruokaa kuten vihanneksia ja juureksia. Tuoreruokaa annetaan sen verran kuin hamsteri jaksaa kerralla syödä.

Kultahamsterin tulee saada viikoittain proteiinipitoista ravintoa kuten pieniä määriä vähärasvaista lihaa tai munankeltuaista.

Kultahamsterille ei saa antaa sokeripitoisia ruokia, kuten makeita hedelmiä ja vihanneksia tai marjoja. Hamstereille kehittyy herkästi diabetes sokeripitoisen dieetin seurauksena.

Hamsterille ei tule tarjota ruokia, jotka voivat tarttua sen poskipusseihin. Tällaisia ovat esimerkiksi sitkeät ja ohuet hedelmien tai vihannesten kuoret. Tämän vuoksi esim. tomaatti on tarjottava kuorittuna.

Jos hamsterin havaitaan varastoineen ruokaa piilopaikkaan, ruokakuppiin ei ole tarpeen lisätä ruokaa. Hamsterin pesäkoppi tulee tarkistaa säännöllisesti. Pilaantunut ruoka poistetaan. Pesäkoppiin varastoitu ruoka saattaa esimerkiksi kostua tai homehtua.

Hamsterilla tulee olla jatkuvasti saatavilla vettä. Vesi vaihdetaan ja vesipullo puhdistetaan päivittäin. Vesipullon toimivuus tulee varmistaa päivittäin.

Hamsteri voi kaivaessaan peittää vesipullon niin, että vesi pääsee valumaan kuivikkeisiin. Tällöin märät kuivikkeet on poistettava mahdollisimman pian ja vesipullo täytettävä uudelleen.

Ruokakuppi puhdistetaan vedellä vähintään kerran viikossa, tarvittaessa useammin.

SOSIAALISET VAATIMUKSET

Kultahamsteri on erakko, jota ei saa pitää lajitoverin seurassa vieroituksen jälkeen.

YHDISTÄMINEN MUIDEN LAJIEN KANSSA

Kultahamsteria ei tule asuttaa samassa terraariossa muiden hamsterilajien eikä muunlajisten eläinten kanssa.

Hamsterin asumusta ei saa sijoittaa siten, että siitä on näköyhteys petoihin (esim. fretti), joita hamsterit vaistonvaraisesti pelkäävät ja joiden läheisyys voi aiheuttaa niille stressiä. Hamsterin pitämistä samassa huoneessa petoeläinten kanssa tulee mahdollisuuksien mukaan välttää

KULTAHAMSTERIN KÄSITTELY

Kultahamsteria tulee käsitellä rauhallisin ja hellävaraisin, mutta varmoin ottein. Hamsteria lähestytään rauhallisin liikkein suoraan edestäpäin. Nopea liike ylhäältä tai sivulta voi säikäyttää hamsterin. Käsiteltäessä on varmistettava, ettei eläin pääse putoamaan. Hamsterin kyky hahmottaa etäisyyksiä on heikko, joten on varottava, ettei hamsteri pääse hyppäämään korkealta. Hamsteri saattaa pudotessaan vahingoittua pahasti.

Kultahamsteri nostetaan viemällä kädet sen jalkojen alle. Poikaset voidaan nostaa myös yhdellä kädellä ”poimimisotteella” viemällä käsi eläimen vartalon ja jalkojen ympärille. Käsitteilyyn tottumaton hamsteri voidaan houkuttaa tai ohjata esimerkiksi virikeputkeen. Hamsteria ei saa pakottaa paikoilleen puristamalla sitä nyrkkiin.

Hamsteria on turvallisinta kantaa virikeputkessa tms. Kesyä hamsteria voidaan kantaa kämmenen muodostamassa kupissa. Näin kannettaessa hamsteri on luontaisessa asennossaan ja sillä on ”maata jalkojensa alla”, mikä saa sen tuntemaan olonsa turvallisiksi

Kantavan hamsterin nostamista tulee välttää kantoajan viimeisellä kolmanneksella.

Hamsteria ei tule jahdata kiinni otettaessa. On tärkeää, että hamsteri tuntee olonsa turvallisiksi, kun sitä käsitellään.

Jos hamsteri on sairas tai sillä on kipuja tai se tuntee olonsa uhatuksi, se voi purra käsitteleväänsä niin kovaa että iho rikkoontuu. Eläin saattaa jäädä pitämään hampaillaan kiinni kädestä. Kättä ei tällöin saa ravistaa eikä nostaa, koska silloin hamsteri säikähtää ja tarraa tiukemmin kiinni. Hamsteri saattaa myös vahingoittua pudotessaan, jos se ravistetaan irti. On odotettava rauhallisesti, että hamsteri päästää otteensa.

SUKUKYPSYYSIKÄ, KANTOAIKA, POIKASTEN VIEROITUS

Naaras saavuttaa sukukypsyyden 28-31 vuorokauden iässä, uros 42-56 vuorokauden ikäisenä. Uros- ja naaraspoikaset tulee erottaa toisistaan vieroituksen yhteydessä vahinkopoikueiden välttämiseksi.

Samaa sukupuolta olevat poikuetoverit voidaan jättää yhteen, kunnes eläimet alkavat käyttäytyä aggressiivisesti toisiaan kohtaan. Eläinten käyttäytymistä tulee seurata erityisen huolellisesti ja hamsterit tulee välittömästi erottaa toisistaan, kun aggressiivista käyttäytymistä ilmenee.

Astutettavan kultahamsterinaaraan tulee olla vähintään 4 kk:n ikäinen ja hyväkuntonen. Ensisynnytyksen on kuitenkin tapahduttava ennen 10 kuukauden ikää. Eläimiä pidetään yhdessä ainoastaan parittelun ajan, jonka jälkeen ne on erotettava välittömästi toisistaan.

Kultahamsterin kantoaika on noin 16 vuorokautta. Naaraalle on annettava vähintään kuukauden lepoaika vieroituksen jälkeen ennen seuraavaa astutusta. Naaraalla ei suositella teetettävän enempää kuin kolme poikuetta elämänsä aikana. Yli 1-vuotiasta naarashamsteria ei suositella pidettävän siitoskäytössä.

Kultahamsteri synnyttää yleensä 4-10 poikasta. Poikaset syntyvät kehittymättöminä: sokeina, kuuroina, karvattomina ja lähes liikuntakyvyttöminä. Poikaset ovat täysin riippuvaisia emonsa hoivasta noin kahden ensimmäisen elinviikkonsa aikana. Synnytyksen jälkeisinä päivinä hamsteriemoa ei saa häiritä.

Poikaset vieroitetaan emosta noin neljän viikon iässä riippuen poikasten yleisilasta. Kultahamsterin luovutusikä on 5- 6 viikkoa riippuen poikasen yleisilasta.

Hamsterin poikaset liikkuvat ja hyppivät hyvin nopeasti ja arvaamattomasti noin neljän viikon iästä seitsemän viikon ikään. Tämän ikäistä poikasta käsiteltäessä tulee varoa, ettei se pääse hyppäämään korkealta ja loukkaamaan itseään.

KULTAHAMSTERIN MUU HOITO

Kultahamsterin hampaat kasvavat jatkuvasti, joten se tarvitsee hampaita kuluttavaa ravintoa. Hampaat on tarkastettava säännöllisesti. On tarkkailtava, etteivät hampaat kasva liikaa, halkeile tai ettei niiden taakse tai väliin ole jäänyt ruokaa. Yleensä hammasongelmat liittyvät ylä- tai alaeuhampaiden katkeamisiin ja siitä johtuvaan toisen puolen ylikasvuun. Hampaiden liikakasvu voi pahimmillaan estää syömisen. Etu- ja poskihampaiden kunto on tarkistettava

välittömästi, mikäli hamsterilla on syömisvaikeuksia tai se lakkaa jyrsimästä virikkeistä. On huomattava, että ylikasvaneet poskihampaat pystyy havaitsemaan vain eläinlääkäri.

Kaikilla hamstereilla on suuret poskipussit, joita ne käyttävät ruoan kuljettamiseen. Normaalisti hamsteri pystyy tyhjentämään poskipussinsa ongelmitta. Herkimmin poskipusseihin juuttuvat kostuessaan voimakkaasti turpoava kuivamuona, tahmea ruoka sekä ohuet ja sitkeät hedelmien kuoret. Tämän takia hamsterille ei tule antaa esim. kuorimatonta tomaattia. Jos poskipusseihin jää ruokaa tai kuiviketta, voi seurauksena olla suutulehdus, joka vaatii eläinlääkärin hoitoa.

Hamsterin kynnet tulee tarkastaa säännöllisesti. Kultahamsterin kynnet yleensä kuluvat tasaisesti ilman hoitotoimenpiteitä, mutta ne tulee tarvittaessa lyhentää.

Kultahamsteri huolehtii itse turkkinsa puhtaudesta. Hamsteria ei saa pestä vedellä. Jos eläin pääsee vahingossa kastumaan, se tulee kuivata, mieluiten lämpölampun alla. Likaantuneet alueet - esimerkiksi takapuoli ja vatsa ripulin yhteydessä - pyritään puhdistamaan pyyhkimällä kostealla.

Pitkäkarvaisten kultahamstereiden turkkia voidaan joutua selvittämään joko sormin tai harjan avulla. Pitkäkarvaisilla hamstereilla on suositeltavaa käyttää kuivikkeena lehtipuuhaketta, koska se ei takerru turkkiin, toisin kuin esim. kutterinpuru.

LAJIN ERITYISVAATIMUKSET

Kultahamsteri on hämäreäeläin, joka on aktiivisimmillaan ilta- ja aamuhämärissä. Päiväsaikaan hamsterilla on lepoaika. Nukkuvan hamsterin häiritsemistä tulee välttää. Hamsterin häkissä on oltava suoja, hämäreä nukkumapaikka, esimerkiksi pesälaatikko. Säännöllisestä vuorokausirytmistä on huolehdittava valaistuksen avulla.

Kultahamsteri on erakko, jota ei saa pitää ryhmässä vieroituksen jälkeen.

Kultahamsteri ei normaalisti horrosta luonnossa, mutta kylmän jakson aikana se saattaa vajota joksikin aikaa horrostilaan. Lemmikkihamsteri vajoaa horrokseen vain jos se joutuu olemaan useita päiviä kylmässä. Kultahamsteri herätetään horroksesta siirtämällä sen asumus normaaliin huoneenlämpöön.

MUUTA HUOMIOON OTETTAVAA

Häntämutka eli knikki on hännän ja selkärangan perinnöllinen epämuodostuma. Knikkihäntäisiä kultahamstereita ei saa käyttää jalostukseen. Knikki tuntuu hännässä mutkana tai paksuuntumana.

Lisäksi on kiellettyjä väriyhdistelmiä:

Kahta valkovatsaista tai roan-väristä kultahamsteria ei tule parittaa keskenään, koska on suuri riski, että niille syntyy silmäongelmaisia tai jopa silmättömiä (anoptalmia) poikasia. Näköaisti sinänsä ei ole hamsterille kovin tärkeä, mutta silmäongelmaiset hamsterit elävät lyhyemmän aikaa kuin normaalit lajitoverinsa.

Kahden satiiniturkkisen kultahamsterin parittaminen keskenään on kiellettyä, koska syntyvät poikaset saattavat olla erittäin huonoturkkisia, jopa kaljuja.

LIITTEET

Liite 1 Jakelulista

Liite 2 Luettelo lähteistä ja käytetyistä asiantuntijoista